

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.11.2016
COM(2016) 860 final

ANNEX 1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Επισπεύδοντας την καθαρή ενέργεια στα κτίρια

στην

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΤΗΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους

Στην πρωτοβουλία που ξεκίνησε σήμερα από την Επιτροπή τα κτίρια θεωρούνται ως ένα ουσιαστικό τμήμα της μετάβασης της Ευρώπης σε καθαρές μορφές ενέργειας.

Εστιάζοντας στα μέρη όπου ζούμε και εργαζόμαστε, στόχος είναι η ανάπτυξη μιας περιεκτικής, ολοκληρωμένης προσέγγισης, η οποία θέτει ως προτεραιότητα την ενεργειακή απόδοση, συνεισφέρει στην παγκόσμια ηγετική θέση της ΕΕ στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και παρέχει θεμιτή συμφωνία προς τους καταναλωτές με τρόπο ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να επιτύχουν τους στόχους τους για την ενέργεια και το κλίμα για τα έτη 2020 και 2030.

Τα πλεονεκτήματα μιας τέτοιας ολοκληρωμένης προσέγγισης είναι σαφή:

- κινητοποίηση επενδύσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης με προαγωγή παράλληλα της καινοτομίας και των δεξιοτήτων·
- εξοικονόμηση ενέργειας, που θα έχει ως αποτέλεσμα χαμηλότερο κόστος λειτουργίας και πιο υγιεινό περιβάλλον διαβίωσης και εργασίας για τους πολίτες·
- άμβλυνση της ενεργειακής ένδειας, με ιδιαίτερη εστίαση στην αντιμετώπιση των ενεργειακά μη αποδοτικών εργατικών κατοικιών και δημόσιων κτιρίων·
- σταδιακή αποκέντρωση του ενεργειακού συστήματος της Ευρώπης μέσω της χρήσης βιώσιμων μορφών ενέργειας στα κτίρια·
- σύνδεση των κτιρίων με ένα ενεργειακά συνδυασμένο, αποθηκευτικό και ψηφιακό σύστημα μεταφορών που θα συνεισφέρει στη στρατηγική της Ευρώπης για κινητικότητα χαμηλών εκπομπών·
- ενίσχυση των νοικοκυριών, των επιχειρήσεων και των κοινοτήτων ενέργειας· και
- συνεισφορά στην κυκλική οικονομία.

Ο κατασκευαστικός κλάδος από μόνος του παρέχει 18 εκατομμύρια άμεσες θέσεις εργασίας στην Ευρώπη και δημιουργεί ΑΕΠ 9%¹.

Ο ευρωπαϊκός κατασκευαστικός κλάδος έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί σε ορισμένες οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις, όπως είναι οι θέσεις εργασίας και η μεγέθυνση, η μεγαλύτερη αστικοποίηση, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και η ψηφιοποιημένη επικοινωνία, οι δημογραφικές μεταβολές και οι παγκοσμιοποιημένες αξιακές αλυσίδες, οι οικολογικές πιέσεις και, ταυτόχρονα, οι προκλήσεις στην ενέργεια και την κλιματική αλλαγή. Τα κτίρια μπορούν να αποτελέσουν μία από τις κινητήριες δυνάμεις για τον εκσυγχρονισμό του τομέα και του αντίστοιχου δυναμικού εργαζομένων.

Η ΕΕ κατέχει ήδη ηγετική θέση παγκοσμίως στα συστήματα καινοτομίας για κτίρια. Η ενοποίηση της ενεργειακής απόδοσης, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της αποθήκευσης και η σύνδεση με ψηφιακά και μεταφορικά συστήματα μέσω των κτιρίων επιτρέπει την περαιτέρω εξάπλωση αυτής της ηγετικής θέσης και την πλήρη αξιοποίηση του ευνοϊκού κανονιστικού πλαισίου.

Συνολικά, τα κτίρια ευθύνονται για το 40% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας στην Ευρώπη. Περίπου το 75% του κτιριακού δυναμικού είναι ενεργειακά μη αποδοτικό. Με τον τρέχοντα ετήσιο ρυθμό ανακαίνισης 1%, θα χρειαζόταν περίπου ένας αιώνας για την

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ο ευρωπαϊκός κατασκευαστικός τομέας — παγκόσμιος εταίρος, 2016.

απαλλαγή του κτιριακού δυναμικού από τις ανθρακούχες εκπομπές και τη μετάβαση σε σύγχρονα επίπεδα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών².

Για να επιτευχθεί βιώσιμο ενεργειακό δυναμικό στα κτίρια, χρειάζεται να αντιμετωπισθούν ορισμένες **κοινωνικά, χρηματοδοτικά, τεχνικά εμπόδια ή διοικητικές προκλήσεις**. Για παράδειγμα, ενώ πολλά κτίρια συντηρούνται τακτικά ή βελτιώνονται, συχνά παραβλέπεται το ενδεχόμενο επενδύσεων σε βιώσιμη ενέργεια, λόγω εμποδίων όπως η έλλειψη κεφαλαίων, η έλλειψη αξιόπιστων πληροφοριών, η έλλειψη εξειδικευμένων εργατών ή οι αμφιβολίες για τα πιθανά οφέλη.

Επιπλέον, πολλοί κατασκευαστές έργων εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια στην κάλυψη των απαραίτητων αρχικών εξόδων για τα έργα τους και δεν διαθέτουν πρόσβαση σε ελκυστικά και κατάλληλα χρηματοδοτικά προϊόντα από την αγορά. Αυτή η αδυναμία της αγοράς οφείλεται κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι χρηματοδότες και επενδυτές δεν κατανοούν τους κινδύνους, τα πολλαπλά οφέλη και την επιχειρηματική σκοπιμότητα των επενδύσεων σε βιώσιμη ενέργεια και ειδικά στην ενεργειακή απόδοση. Πέραν αυτού, το μικρό μέγεθος των επενδύσεων και η έλλειψη ολοκληρωμένων λύσεων αυξάνουν το κόστος υλοποίησης, ενώ η έλλειψη ικανοτήτων και δεξιοτήτων στη διάρθρωση χρηματοδοτήσιμων έργων διατηρεί χαμηλή τη ζήτηση χρηματοδότησης.

Η πολιτική βιώσιμης ενέργειας είναι αυτή που πρέπει να βοηθήσει τους καταναλωτές να αναλάβουν τέτοιες επενδύσεις πιο εύκολα και να δημιουργήσει πιο ευνοϊκές επενδυτικές συνθήκες. Οι καταναλωτές, όταν ανακαινίζουν τα σπίτια τους, θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα επιλογής πιο αποδοτικών λύσεων, βασιζόμενοι σε διαφανείς, σαφείς και έγκαιρες πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση και τα συναφή κόστη. Κατά την ανακαίνιση δημόσιων κτιρίων, όπως νοσοκομεία, σχολεία, εργατικές κατοικίες ή γραφεία, οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε ελκυστικές χρηματοδοτικές λύσεις και να επωφελούνται από καινοτόμες υπηρεσίες ενέργειας, υπό μορφή, για παράδειγμα, συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης.

Εκτός από τη θέσπιση του σωστού κανονιστικού πλαισίου, ιδιαίτερα με την προτεινόμενη αναθεώρηση της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση και την ευρωπαϊκή οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, υπάρχει ανάγκη για συμπληρωματικές ενέργειες που θα υποστηρίζουν ταχείες αλλαγές στην πραγματική οικονομία και θα αντιμετωπίσουν το ζήτημα της χρηματοδότησης τώρα.

1. Έξυπνη χρηματοδότηση για έξυπνα κτίρια

Η ανακαίνιση κτιρίων για βιώσιμη ενέργεια αποτελεί ένα πεδίο όπου η συγκέντρωση έργων και δημόσιων εγγυήσεων μπορεί να αλλάξει πολύ την κατάσταση. Στο πλαίσιο του Επενδυτικού Σχεδίου για την Ευρώπη, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) 2.0³ αποτελεί το κλειδί για την διάθεση ιδιωτικής χρηματοδότησης για την **ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε κτίρια σε μεγαλύτερη κλίμακα**.

² Εκτίμηση επιπτώσεων της τροποποίησης της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, SWD(2016) 414· βλ. επίσης την έκθεση του ΚΚΕρ «Energy Renovation: The Trump Card for the New Start for Europe» που διατίθεται στη διεύθυνση <http://iet.jrc.ec.europa.eu/energyefficiency/publication/energy-renovation-trump-card-new-start-europe>

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «Η Ευρώπη επενδύει εκ νέου — Απολογισμός του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη και επόμενα βήματα», COM(2016) 359.

Ήδη σήμερα, η ενεργειακή απόδοση και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας κυριαρχούν στα έργα του ΕΤΣΕ. Για παράδειγμα, η συντριπτική πλειονότητα των ενεργειακών έργων που έχουν εγκριθεί για χρηματοδότηση μέχρι στιγμής (υπολογίζονται στο 22% των συνολικών επενδύσεων αξίας 154 δισ. EUR) αφορούν την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Βασιζόμενη στην επιτυχία του ΕΤΣΕ, η Επιτροπή πρότεινε την παράταση της διάρκειάς του έως το τέλος του 2020 και την απαίτηση **τουλάχιστον το 40% των έργων του ΕΤΣΕ** του σκέλους των υποδομών και της καινοτομίας να συνεισφέρουν στη δράση για το κλίμα, την ενέργεια και το περιβάλλον σύμφωνα με τους **στόχους της Διάσκεψης COP21**. Αυτό αποτελεί σημαντική ευκαιρία και απτή συμβολή στην αξιοποίηση δημόσιου και ιδιωτικού χρήματος για την υποστήριξη της μετάβασης στην κυκλική οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Η στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων μπορεί να συμπληρώσει ή να συνδυαστεί με τη στήριξη, με τη μορφή **επιχορηγήσεων ή χρηματοδοτικών προϊόντων**, από άλλα ταμεία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων.

Στην περίοδο 2014-2020, το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής** θα επενδύσουν 17 δισεκατομμύρια EUR στην ενεργειακή απόδοση σε δημόσια και κατοικίες, καθώς και σε επιχειρήσεις, με εστίαση στις ΜΜΕ⁴. Πρόκειται για ποσό τριπλάσιο της προηγούμενης περιόδου και επιβεβαιώνει τη δέσμευση και τη σημασία που δίνουν τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες στην ενεργειακή απόδοση. Εμπεριέχει δυνατότητα αξιοποίησης πολύ μεγαλύτερου ποσού εθνικής δημόσιας και ιδιωτικής συγχρηματοδότησης, το οποίο φθάνει συνολικά τα 27 δισεκατομμύρια EUR περίπου όπως υπολογίζεται⁵. Ένας από τους στόχους του Επενδυτικού Σχεδίου για την Ευρώπη είναι να διπλασιασθεί τουλάχιστον η χρήση των χρηματοδοτικών μέσων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την κινητοποίηση πρόσθετης ιδιωτικής χρηματοδότησης και τη συμβολή στην καθιέρωση βιώσιμων αγορών. Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες προγραμματίζουν ήδη επένδυση ύψους 6,4 δισεκατομμυρίων EUR περίπου⁶ μέσω χρηματοδοτικών μέσων για στόχους χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, κυρίως για την ενεργειακή απόδοση· πρόκειται για υπεροκταπλάσια αύξηση σε σύγκριση με την περίοδο 2007-2013⁷.

Με βάση το Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη και τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, η Επιτροπή θα δρομολογήσει πρωτοβουλία για την περαιτέρω τόνωση των επενδύσεων από οντότητες του δημοσίου τομέα, εταιρείες υπηρεσιών ενέργειας, ΜΜΕ/μικρές εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης και νοικοκυριά με στόχο την ενεργειακή απόδοση και τα έξυπνα κτίρια. Αυτή η νέα πρωτοβουλία, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και τα κράτη μέλη, μπορεί να **αποδεσμεύσει επιπλέον 10 δισεκατομμύρια EUR** δημόσιων και ιδιωτικών κεφαλαίων⁸ έως το 2020 για την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αυτό θα πρέπει να γίνει μέσω χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών και εθνικών πλατφορμών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση με σκοπό τη συγκέντρωση έργων, την απαλλαγή των επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση από τους κινδύνους και τη βελτιστοποίηση της χρήσης δημόσιων κονδυλίων,

⁴ Σημείωση: Επιπρόσθετα, υπάρχουν πιστώσεις 870 εκατομμυρίων EUR και 113 εκατομμυρίων EUR αντίστοιχα από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), επίσης μέλος των ΕΔΕΤ.

⁵ Εκτίμηση με βάση τους χρηματοοικονομικούς πίνακες των επιχειρησιακών προγραμμάτων 2014-2020 για τον θεματικό στόχο της «στήριξης της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών» συνολικά.

⁶ Συμπεριλαμβάνεται η εθνική συγχρηματοδότηση.

⁷ Η πρώτη ετήσια συνοπτική παρουσίαση της προόδου των χρηματοδοτικών μέσων των ΕΔΕΤ για την περίοδο 2014-2020 θα είναι έτοιμη στα τέλη του Νοεμβρίου 2016.

⁸ Η ΕΤΕπ διέθεσε 10,5 δισεκατομμύρια EUR στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης τα τελευταία 5 χρόνια.

συμπεριλαμβανομένων ιδιαίτερα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, σε συνδυασμό με χρηματοδότηση μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων. Τέτοιοι συνδυασμοί, οι οποίοι είναι ήδη δυνατοί σήμερα, θα διευκολυνθούν περαιτέρω με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του δημοσιονομικού κανονισμού και του κανονισμού περί κοινών διατάξεων⁹. Τα κράτη μέλη, ειδικά σε αυτά με την υψηλότερη ενεργειακή ένταση και ενεργειακή εξάρτηση, ενθαρρύνονται να συμμετέχουν και να συνεισφέρουν στην προαναφερόμενη πρωτοβουλία. Ο επιμερισμός του κινδύνου μεταξύ της ΕΕ και των εθνικών δημόσιων και ιδιωτικών κεφαλαίων θα προσφέρει πιο ελκυστικές επιλογές χρηματοδότησης στους τελικούς δικαιούχους. Επιπλέον, θα προκύψουν πολλά κανονιστικά και διοικητικά πλεονεκτήματα από τη χρήση ενωσιακής λύσης, για παράδειγμα σχετικά με την κρατική ενίσχυση, τις δημόσιες συμβάσεις, τις υποχρεώσεις συγχρηματοδότησης, καθώς και τις αναφορές και τις εκ των προτέρων αξιολογήσεις. Είναι σημαντικό ότι, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των δημόσιων οικονομικών με βάση το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, η Επιτροπή θα λάβει ευνοϊκή θέση για τις συνεισφορές των κρατών μελών σε εφάπαξ συνεισφορές σε θεματικές ή πολυεθνικές πλατφόρμες επενδύσεων στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ¹⁰.

Σημαντικό μέρος αυτών των κονδυλίων θα διατεθεί σε πόλεις και περιφέρειες: τοπικοί και περιφερειακοί παράγοντες διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη στήριξη των κτιρίων καθαρής ενέργειας, με αποφάσεις σε τομείς όπως οι οικοδομικοί κώδικες και πολεοδομία. Μέσω πρωτοβουλιών όπως το Σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια¹¹, οι πόλεις και οι περιφέρειες ενθαρρύνονται ώστε να υλοποιούν δράσεις με στόχο τη μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, την αύξηση της ανθεκτικότητας και τη διασφάλιση της πρόσβασης σε καθαρή και προσιτή ενέργεια για όλους.

Πολύνας Ι: Πιο αποτελεσματική χρήση της δημόσιας χρηματοδότησης

Στόχος είναι η μεγιστοποίηση της χρήσης των διαθέσιμων δημόσιων κονδυλίων χρηματοδοτικών μέσων για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων αδυναμιών της αγοράς και με καλύτερη στόχευση των επιχορηγήσεων στους ευάλωτους καταναλωτές. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή:

- α. Θα αναπτύξει χρηματοδοτικά μοντέλα για τη βιώσιμη ενέργεια** με βάση τις εθνικές πλατφόρμες επενδύσεων (με πιθανή περιφερειακή διάσταση) για την προσέλκυση πρόσθετης ιδιωτικής χρηματοδότησης της ανακαίνισης κτιρίων, όπως προβλέπεται στον κανονισμό του ΕΤΣΕ και σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων.

Στην ΕΕ, περισσότερο από ότι σε άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες, οι τράπεζες διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη χρηματοδότηση επενδύσεων καταναλωτών και επιχειρήσεων. Ενώ οι τράπεζες δραστηριοποιούνται όλο και περισσότερο στις νέες αγορές ενέργειας, ιδιαίτερα στις ανανεώσιμες πηγές μεγάλης κλίμακας, σπάνια θεωρούν την ενεργειακή απόδοση ως διακριτό τμήμα της αγοράς. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την έλλειψη επαρκών και προσιτών εμπορικών χρηματοδοτικών προϊόντων για επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση ή τις ανανεώσιμες πηγές

⁹ COM(2016) 605 της 14ης Σεπτεμβρίου 2016.

¹⁰ Βλέπε τη δήλωση της Επιτροπής σχετικά με την αξιολόγησή της όσον αφορά τις εφάπαξ συνεισφορές στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας του ΕΤΣΕ με σκοπό την εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, ΕΕ 1.7.2015, L 169, σελ. 38. Επίσης, βλέπε την ανακοίνωση «Αξιοποίηση στο έπακρο της ελαστικότητας στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης», COM (2015) 12.

¹¹ http://www.covenantofmayors.eu/index_el.html

ενέργειας σε κτίρια¹². Προκειμένου να αντιμετωπίσει αυτό το κενό, η Επιτροπή ανέπτυξε ένα πρωτοποριακό χρηματοδοτικό σχήμα, τον μηχανισμό ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση (Private Finance for Energy Efficiency - PF4EE), που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα LIFE και τη διαχείρισή του έχει αναλάβει η ΕΤΕπ. Η επιτυχία αυτού του πιλοτικού σχήματος, όπως αποδεικνύεται από τη σημαντικά υψηλότερη μόχλευση σε σύγκριση με την αρχική σχεδίαση, δείχνει τη δυνατότητα της τόνωσης των επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση με επιμερισμό των κινδύνων, τεχνική βοήθεια και πιστωτικών ορίων από την ΕΤΕπ στους συμμετέχοντες χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Τα διδάγματα που αποκομίστηκαν από τον μηχανισμό ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση (PF4EE) θα βοηθήσουν στην περαιτέρω ενίσχυση του συνδυασμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων και άλλων πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, όπου χρειάζεται, μέσω πλατφορμών επενδύσεων¹³.

Με βάση αυτή την εμπειρία, η Επιτροπή θα υποστηρίξει την ανάπτυξη **ευέλικτων πλατφορμών χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας** σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Αυτές οι πλατφόρμες μπορούν να προσφέρουν ολοκληρωμένη λύση που θα επιτρέπει σε τοπικές τράπεζες, χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές, εταιρείες υπηρεσιών ενέργειας και άλλους φορείς να συγκεντρώσουν επενδύσεις για την ανάπτυξη ελκυστικών χρηματοδοτικών προϊόντων για τη βιώσιμη ενέργεια που θα απευθύνονται σε ένα μεγάλο πλήθος τελικών αποδεκτών στην περιοχή που θα καλύπτει η πλατφόρμα¹⁴. Συγκεκριμένα, τρία αλληλοενισχυόμενα στοιχεία μπορούν να παρασχεθούν στους φορείς που επιθυμούν να χρηματοδοτήσουν χαρτοφυλάκια επενδύσεων για βιώσιμη ενέργεια:

- Αναβαθμισμένη δανειοληπτική χρηματοδότηση της ΕΤΕπ μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων για την αύξηση της χρηματοδοτικής τους ικανότητας (συνεισφέροντας έτσι σε μια ενισχυμένη εστίαση σε κτίρια βιώσιμης ενέργειας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων 2.0).
- Μηχανισμός επιμερισμού των κινδύνων για την άμβλυνση του κινδύνου των χαρτοφυλακίων επενδύσεων σε κτίρια βιώσιμης ενέργειας και για τη διασφάλιση πιο ελκυστικών όρων δανειοδότησης των τελικών αποδεκτών. Αυτό το χαρακτηριστικό θα μπορούσε να αναπτυχθεί μαζί με τα διαθέσιμα ταμεία, καθώς και τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία.
- Τεχνική εξειδίκευση και βοήθεια για τη διάδοση δανειοδοτικών προγραμμάτων, που αναπτύσσονται σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών – καθώς και μέσω μηχανισμών όπως τα προγράμματα ELENA, JASPERS, fi-compass¹⁵ - και άλλων πηγών εθνικής ή περιφερειακής χρηματοδότησης.

¹² Ιδίως, λύσεις θέρμανσης και ψύξης, φωτοβολταϊκά στοιχεία σε στέγες και αντλίες θερμότητας.

¹³ Στην πρόσφατα εγκριθείσα πρόταση «Κανονισμός Omnibus» (COM (2016) 605), η Επιτροπή προτείνει απλοποιημένους ρόλους για το συνδυασμό των ΕΔΕΤ με το ΕΤΣΕ, κάτι το οποίο θα μπορούσε να οδηγήσει στην ανάπτυξη περαιτέρω εύχρηστων μοντέλων και προτύπων.

¹⁴ Αυτές οι πλατφόρμες θα θα προβάλλουν επίσης καλύτερα τα χρηματοδοτούμενα έργα, με σκοπό την εφαρμογή των σχετικών κανονιστικών και διαοικητικών πλεονεκτημάτων που παρέχονται από το ΕΤΣΕ.

¹⁵ Το fi-compass είναι μια πλατφόρμα συμβουλευτικών υπηρεσιών σχετικά με χρηματοδοτικά μέσα που υπάγονται στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), σχεδιασμένη με στόχο την

Για την υποστήριξη της ανάπτυξης αυτού του μοντέλου και άλλων σχετικών μέσων για τη βιώσιμη ενέργεια, η Επιτροπή θα διερευνήσει ευκαιρίες για εκ νέου ανάπτυξη υφιστάμενων ευρωπαϊκών ταμείων, π.χ. για τεχνική βοήθεια.

- β. Συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης:** Ο ρόλος των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης στην προώθηση της απόδοσης των δημόσιων κτιρίων πρέπει να αυξηθεί, καθώς αυτές προσφέρουν μια ολιστική προσέγγιση για στις ανακαινίσεις, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης, καθώς και στην εκτέλεση των έργων και την ενεργειακή διαχείριση. Μπορούν επίσης, υπό ορισμένες συνθήκες, να επιτρέψουν την επένδυση στην απόδοση χωρίς αύξηση του δημόσιου χρέους, κάτι το οποίο είναι πολύ σημαντικό για κυβερνήσεις, καθώς και για τοπικές και περιφερειακές αρχές που αντιμετωπίζουν δημοσιονομικούς περιορισμούς, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για εργατικές κατοικίες, νοσοκομεία ή σχολεία. Οι κανόνες για τις επενδύσεις του δημόσιου τομέα και για τη στατιστική μεταχείριση της ανακαίνισης περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να είναι διαφανείς και σαφείς, ώστε να εξυπηρετείται η επένδυση στην ενεργειακή απόδοση δημόσιων περιουσιακών στοιχείων. Η Eurostat θα διερευνήσει τρόπους για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των επενδύσεων που σχετίζονται με την ενεργειακή απόδοση στο κρατικό χρέος και το έλλειμμα. Η Επιτροπή θα αναλύσει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, την επίδραση του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού στην αγορά για τις συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης και, αναλόγως, θα επικαιροποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της για τη στατιστική μεταχείριση τέτοιων εταιρικών σχέσεων πριν από το τέλος της άνοιξης του 2017.
- γ. Παροχή βοήθειας σε διαχειριστές δημόσιων ταμείων με τη διάρθρωση και την ανάπτυξη χρηματοδοτικών μέσων:** εκτός από την υποστήριξη που παρέχεται στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Κόμβου Επενδυτικών Συμβουλών, του fi-compass και του δικτύου ενεργειακών και διαχειριστικών αρχών, η Επιτροπή θα οργανώσει σειρά από περιφερειακές εκδηλώσεις ανάπτυξης ικανοτήτων, που θα περιλαμβάνουν βασικούς υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και ενδιαφερομένους. Το πρώτο σεμινάριο πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του τρέχοντος έτους στη Ρίγα και κάλυψε την περιοχή της Βαλτικής.
- δ. Επιπλέον, η Επιτροπή ανέπτυξε ένα άμεσα διαθέσιμο πρότυπο για την αύξηση του μεριδίου των χρηματοδοτικών μέσων που υπάγονται στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία:** το ετοιμοπαράδοτο μέσο για την ενεργειακή απόδοση. Τα κράτη μέλη έχουν συμμετάσχει ενεργά στη δημιουργία χρηματοδοτικών μέσων για την ενεργειακή απόδοση, ιδιαίτερα προκειμένου να προσεγγίσουν το στόχο της διοχέτευσης του 20% των ΕΔΕΤ σε επενδύσεις στην οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών μέσω χρηματοδοτικών μέσων. Ωστόσο, κάποια κράτη μέλη αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις στο θέμα αυτό και η μεγαλύτερη χρήση των ετοιμοπαράδοτων μέσων μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση αυτού του χάσματος.

Παράλληλα, η νομοθετική πρόταση σχετικά με την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων περιλαμβάνει μέτρα για τη **σύνδεση των χρηματοδοτικών κινήτρων** που παρέχονται από δημόσια ταμεία με την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται.

Πολύνας II: Συγκέντρωση και βοήθεια για την ανάπτυξη έργων

Η διαθεσιμότητα μιας πύλης χρηματοδοτήσιμων έργων που θα τροφοδοτεί πλατφόρμες επενδύσεων και χρηματοδοτικά μέσα είναι ουσιαστική για την επιτυχία αυτής της πρωτοβουλίας. Ωστόσο, πολλοί κατασκευαστές έργων - δημόσιες αρχές, φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις - δεν διαθέτουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες για την κατάρτιση, την υλοποίηση και τη χρηματοδότηση φιλόδοξων έργων για κτίρια καθαρής ενέργειας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή:

- α. Ενισχύει τους υφιστάμενους μηχανισμούς βοήθειας για ανάπτυξη έργων¹⁶ στο επίπεδο της ΕΕ, όπως ο ELENA, σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών. Στόχος είναι να διευρυνθεί η πύλη επενδυτικών έργων, να υποστηριχθεί η ανάπτυξη των χρηματοδοτικών μέσων, να προσεγγιστούν οι κατασκευαστές έργων, ιδιαίτερα από την Ανατολική και την Κεντρική Ευρώπη, να επεκταθεί η εμπλοκή πόλεων και τοπικών φορέων και να τονωθεί η συγκέντρωση και η διείσδυση υποσχόμενων λύσεων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων καινοτόμων τεχνολογιών και χρηματοδοτικών και οργανωτικών στρατηγικών. Η Επιτροπή θα αυξήσει τον προϋπολογισμό της βοήθειας για την ανάπτυξη έργων στην ΕΕ από 23 εκατομμύρια EUR το 2015 σε 38 εκατομμύρια EUR ανά έτος έως το 2017. Ο προϋπολογισμός της βοήθειας για την ανάπτυξη έργων στην ΕΕ για την περίοδο 2016-2017 αναμένεται να προσελκύσει επενδύσεις ύψους έως και 3 δισ. EUR¹⁷ για κτίρια βιώσιμης ενέργειας.**
- β. Θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ειδικά τοπικά ή περιφερειακά ενιαία σημεία επαφής για κατασκευαστές έργων, που θα καλύπτουν ολόκληρη την πορεία του πελάτη από την πληροφόρηση, την τεχνική βοήθεια, τη διάρθρωση και την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης, έως την παρακολούθηση της εξοικονόμησης. Αυτοί οι μηχανισμοί θα οδηγήσουν σε περισσότερες τοπικές πύλες έργων και σε ισχυρές και αξιόπιστες συνεργασίες με τοπικούς φορείς (π.χ. ΜΜΕ, χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και οργανισμούς ενέργειας), με βασικό μέλημα τη σύνδεση της προσφοράς χρηματοδότησης με τη ζήτηση χρηματοδότησης. Η ανάπτυξη και η εκμετάλλευση αυτών των ενιαίων σημείων επαφής θα υποστηριχθούν σε επίπεδο ΕΕ με την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μέσω της πρωτοβουλίας ManagEnergy¹⁸, τη χρηματοδότηση μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»¹⁹, τους μηχανισμούς βοήθειας για ανάπτυξη έργων στην ΕΕ ή τη χρηματοδότηση από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, όπου ενδείκνυται.**

¹⁶ Μηχανισμός ELENA και πρόσκληση σε βοήθεια για την ανάπτυξη έργων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020».

¹⁷ Με βάση προηγούμενο ποσοστό αξιοποίησης που επιτεύχθηκε στους μηχανισμούς ELENA και PDA EASME.

¹⁸ Η πρωτοβουλία ManagEnergy θα αποτελεί το σημείο αναφοράς για την ανάπτυξη ικανοτήτων για τους πάνω από 400 τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς ενέργειας στην Ευρώπη, με στόχο την αύξηση των ικανοτήτων τους στη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης και την ενίσχυση των οργανισμών να αναπτύξουν δομές με βάση ολιστικές, ολοκληρωμένες τοπικές/περιφερειακές προσεγγίσεις.

¹⁹ H2020, EE-23-2017, για πρωτοποριακά σχήματα χρηματοδότησης, δηλαδή για σχήματα που βασίζονται σε φορείς συγκέντρωσης έργων ή γραφεία συμψηφισμών σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Παράλληλα, η προτεινόμενη συνέχιση των υποχρεώσεων εξοικονόμησης ενέργειας για τα κράτη μέλη στο άρθρο 7 της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση θα δώσει περαιτέρω ώθηση στην ομαδοποίηση έργων μικρής κλίμακας.

Πυλώνας III: Απαλλαγή από κινδύνους

Όπως ζητήθηκε από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς²⁰, οι επενδυτές και οι χρηματοδότες χρειάζεται να κατανοήσουν καλύτερα τους πραγματικούς κινδύνους και τα οφέλη των επενδύσεων σε κτίρια βιώσιμης ενέργειας, με βάση αποδεικτικά στοιχεία της αγοράς και το ιστορικό απόδοσης. Βασικές αρχές, όπως η χαμηλότερη πιθανότητα αθέτησης σε περίπτωση δανείων για ενεργειακή εξοικονόμηση ή η αυξημένη αξία περιουσιακών στοιχείων λόγω υψηλότερης ενεργειακής απόδοσης, θα πρέπει να αναγνωριστούν προοδευτικά από τις τράπεζες και να αντικατοπτρίζονται στην τιμολόγηση των χρηματοδοτικών τους προϊόντων. Η ανάπτυξη ειδικών προϊόντων χρηματοδότησης για κτίρια βιώσιμης ενέργειας είναι επίσης σημαντική για την υποστήριξη της δημιουργίας δευτερογενούς αγοράς (αναχρηματοδότηση) και την αύξηση της συμμετοχής ιδιωτικών κεφαλαίων. Για την υποστήριξη αυτής της αναμόρφωσης της αγοράς, η Επιτροπή:

- α. Δρομολογεί την πλατφόρμα απαλλαγής των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης από κινδύνους**, με την οποία γνωστοποιούνται τα τεχνικά και χρηματοοικονομικά αποτελέσματα περισσότερων από 5.000 ευρωπαϊκών έργων ενεργειακής απόδοσης σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις και κτίρια. Κατασκευαστές έργων, χρηματοδότες και επενδυτές είναι ευπρόσδεκτοι να συμπληρώσουν περαιτέρω αυτήν τη βάση δεδομένων ανοικτής πηγής και να επωφεληθούν από τα πρωτοποριακά χαρακτηριστικά της και τα διδάγματα από ομότιμους.
- β. Θα συνεργαστεί στενά με δημόσιους και ιδιωτικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, εκπροσώπους της βιομηχανίας και εμπειρογνώμονες του κλάδου για τη δημιουργία ενός συναινετικού πλαισίου για την ανάληψη επενδύσεων σε κτίρια βιώσιμης ενέργειας.** Η πρωτοβουλία αυτή, που δημιουργήθηκε σε συνεργασία με τον Όμιλο Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων για την Ενεργειακή Απόδοση¹¹ και προγραμματίστηκε για το 2017, θα βοηθήσει τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς να ενσωματώσουν τα βασικά ενεργειακά οφέλη στην επιχειρηματική τους πρακτική, μειώνοντας παράλληλα τα κόστη συναλλαγών και αυξάνοντας την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Αυτή η ενέργεια θα βοηθήσει επίσης στην απελευθέρωση της αγοράς πράσινων ενυπόθηκων δανείων.

Παράλληλα, η νομοθετική πρόταση οδηγίας για την ενεργειακή απόδοσης των κτιρίων περιλαμβάνει μέτρα για την πρόσβαση των επενδυτών του ιδιωτικού τομέα σε μεγαλύτερη και καλύτερη πληροφόρηση, καθώς και σε πιο αξιόπιστα πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, τη συλλογή δεδομένων πραγματικής ενεργειακής κατανάλωσης για δημόσια κτίρια και την περαιτέρω ανάπτυξη μακροπρόθεσμων οδικών χαρτών ανακαινίσεων με στόχο τη λήψη αποφάσεων για επενδύσεις.

Η Επιτροπή δρομολογεί επίσης το **Παρατηρητήριο Κτιριακού Δυναμικού της ΕΕ** όπου θα συλλέγονται κεντρικά όλες οι συναφείς πληροφορίες σχετικά με τα κτίρια στην ΕΕ και την ανακαίνιση με στόχο την ενεργειακή απόδοση. Αυτό θα επιτρέψει την υποστήριξη της

²⁰ www.eefig.com

σχεδίασης, της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των πολιτικών και των σχετικών χρηματοδοτικών μέσων.

2. Κατασκευαστικός τομέας

Η Επιτροπή θα προσκαλέσει ενδιαφερόμενους από τον κατασκευαστικό τομέα να συζητήσουν τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αντιπροσωπεύουν οι επενδύσεις για κτίρια βιώσιμης ενέργειας στον τομέα τους, καθώς και για τον τρόπο περαιτέρω προώθησής τους. Η ενέργεια αυτή είναι συμπληρωματική της εργασίας του τριμερούς φόρουμ υψηλού επιπέδου για τις βιώσιμες κατασκευές στο πλαίσιο της Στρατηγικής Κατασκευών 2020.

Βάσει του θεματολογίου δεξιοτήτων για την Ευρώπη²¹, η Επιτροπή ξεκίνησε την προσπάθεια συμβολής στην αντιμετώπιση των ελλείψεων στις δεξιότητες. Με βάση την εμπειρία με τα πιλοτικά σχήματα που ξεκίνησαν φέτος, η Επιτροπή θα προωθήσει το 2017 νέα σύνολα των επονομαζόμενων «σχεδίων στρατηγικής για διατομεακή συνεργασία στον τομέα των δεξιοτήτων» και ένα από αυτά θα αφορά επίσης τον κατασκευαστικό τομέα με εστίαση στην ενεργειακή απόδοση και τις ψηφιακές δεξιότητες. Σε αυτό το πλαίσιο, θα αναπτυχθούν συνέργειες με την πρωτοβουλία «BUILD UP Skills» της Επιτροπής, με την οποία επιδιώκεται η αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων στον κατασκευαστικό τομέα στις τεχνολογίες ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την εγκατάσταση και τη διαχείρισή τους²².

Η κατασκευή νέων κτιρίων ή η ανακαίνιση κτιρίων για να καταστούν ενεργειακά πιο αποδοτικά παρέχει την ευκαιρία να αναθεωρήσουμε τις πρακτικές κατασκευής και κατεδάφισης, ώστε να λαμβάνονται υπόψη ευρύτερες πτυχές της απόδοσης των πόρων. Στο πλαίσιο του πακέτου κυκλικής οικονομίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποβάλει το επόμενο έτος ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για την αξιολόγηση της συνολικής περιβαλλοντικής απόδοσης των κτιρίων. Ένα τέτοιο πλαίσιο θα χρησιμοποιηθεί αφενός για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας στο αστικοποιημένο περιβάλλον, αφετέρου ως αναφορά σε έργα εφαρμογής μεγάλης κλίμακας, στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία και στην εθνική πολιτική και νομοθεσία. Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διερευνά επιλογές για την υποστήριξη πρωτοβουλιών με στόχο την προώθηση των επενδύσεων σε νέες ή/και καινοτόμες υποδομές ανακύκλωσης αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων, σε περιοχές που υπολείπονται του στόχου του 70% για την επαναχρησιμοποίηση, ανάκτηση και ανακύκλωση, ο οποίος πρέπει να επιτευχθεί έως το 2020 σύμφωνα με την οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα. Τέτοιες επενδύσεις θα μπορούσαν να υποστηριχθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων. Μια ειδική πλατφόρμα για έργα κυκλικής οικονομίας βρίσκεται σε στάδιο σύστασης. Επιπλέον, η Επιτροπή συνέταξε ένα πρωτόκολλο διαχείρισης αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων, το οποίο βοηθά τους ενδιαφερόμενους να επεξεργάζονται τα απόβλητα με περιβαλλοντικά ορθό τρόπο και να αυξάνουν τη δυνατότητα ανακύκλωσης. Προσβλέποντας στο μέλλον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εργάζεται επίσης πάνω στις αρχές και τους κανόνες βιώσιμου σχεδιασμού των κτιρίων με στόχο τη δημιουργία λιγότερων αποβλήτων από κατασκευές και κατεδαφίσεις και τη διευκόλυνση της ανακύκλωσης των υλικών. Όλες αυτές οι πρωτοβουλίες θα βοηθήσουν με τη σειρά τους στη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και του κόστους που σχετίζεται με τα δομικά υλικά.

²¹ Ανακοίνωση «Ένα νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη: Συνεργασία για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού, της απασχολησιμότητας και της ανταγωνιστικότητας» COM(2016) 381, υπό έκδοση.

²² Πρωτοβουλία χρηματοδοτούμενη από τα προγράμματα: «Ευφυής ενέργεια για την Ευρώπη» και «Ορίζοντας 2020 - Κοινωνική πρόκληση 3».

Η δυνατότητα ανάπτυξης και απασχόλησης στον κατασκευαστικό τομέα πρέπει να προωθηθεί με τη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών. Τα αποτελέσματα του ελέγχου καταλληλότητας στις κατασκευές θα χρησιμοποιηθούν για να διασφαλιστεί η καλύτερη συνοχή της σχετικής εσωτερικής αγοράς και της νομοθεσίας περί ενεργειακής απόδοσης. Για παράδειγμα, απαιτήσεις που προκύπτουν από τους κανονισμούς οικολογικού σχεδιασμού, όπου ενδείκνυται, θα ενσωματωθούν στα εναρμονισμένα πρότυπα βάσει του κανονισμού για τα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών που εφαρμόζεται στα ίδια προϊόντα, ώστε οι κατασκευαστές να έχουν ένα μοναδικό πλαίσιο για τη δοκιμή των προϊόντων. Καθώς η εσωτερική αγορά δομικών προϊόντων εξακολουθεί να είναι κατακερματισμένη, μια διαδικασία διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους βρίσκεται σε εξέλιξη²³ η οποία είναι πιθανόν να οδηγήσει σε αναθεώρηση του κανονισμού για τα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών κατά τη θητεία της παρούσας Επιτροπής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εξακολουθήσει να υποστηρίζει την καινοτομία μέσω της προώθησης της ανάπτυξης προηγμένων τεχνολογικών προϊόντων και διεργασιών στο πλαίσιο των συμβατικών συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (σΣΔΙΤ) για ενεργειακά αποδοτικά κτίρια (EeB). Αυτή η ΣΔΙΤ αναμένεται να αποδώσει τις τεχνολογίες που χρειάζονται για την αύξηση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας στον ευρωπαϊκό κατασκευαστικό τομέα²⁴.

Η πρωτοβουλία θα μπορούσε να υποστηριχθεί από μια έξυπνη προσέγγιση στις δημόσιες συμβάσεις, με στόχο την προώθηση καινοτόμων λύσεων για χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές με πρωτοβουλίες τυποποίησης της βιομηχανίας, όπως το SustSteel²⁵. Μόλις αυτά τα πρότυπα τελειοποιηθούν, θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον κατασκευαστικό τομέα για την εκπλήρωση των στόχων βιωσιμότητας. Η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε δυνητικά να αξιοποιηθεί για άλλα δομικά προϊόντα και θα ενίσχυε τον τομέα, ώστε να αναδείξει τις προσπάθειές του και να εμπορευθεί τα προϊόντα του πιο αποτελεσματικά.

Οι νέες οδηγίες περί δημόσιων συμβάσεων (ισχύουν από την άνοιξη του 2016) εμπεριέχουν και βελτιστοποιούν όλα τα υφιστάμενα μέσα καινοτομίας: λειτουργικά κριτήρια, παραλλαγές, θέματα ποιότητας στις τεχνικές προδιαγραφές και κριτήρια ανάθεσης. Η ΕΕ συνεισφέρει επίσης στις συμβάσεις καινοτομίας μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων και του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Αυτό έχει οδηγήσει σε σειρά πρωτοποριακών έργων. Ένα ενδιαφέρον παράδειγμα αποτελεί το διακρατικό έργο PAPIRUS (καλύπτει Γερμανία, Ισπανία, Ιταλία και Νορβηγία), το οποίο στοχεύει στην προώθηση, υλοποίηση και επικύρωση πρωτοποριακών λύσεων για βιώσιμες κατασκευές μέσω δημόσιων συμβάσεων, με εστίαση στα κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας. Επιπλέον, η Επιτροπή δημοσίευσε προαιρετικά κριτήρια πράσινων δημόσιων συμβάσεων για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη διαχείριση κτιρίων γραφείων, τα οποία περιλαμβάνουν μια σειρά από συστάσεις σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας πράσινου, ενεργειακά αποδοτικού κτιρίου γραφείων²⁶.

²³ Όπως προβλέπεται στην αναφορά για την εφαρμογή του κανονισμού για τα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών (προσθήκη παραπομπής)

²⁴ http://ec.europa.eu/research/industrial_technologies/energy-efficient-buildings_en.html.

²⁵ Η χαλυβουργία επεξεργάζεται τη δημιουργία ευρωπαϊκών προτύπων για τον βιώσιμο χάλυβα (SustSteel), κάτι το οποίο θα επιτρέπει στις εταιρείες να πιστοποιούν ότι τα προϊόντα χάλυβα που διαθέτουν για τον κατασκευαστικό τομέα πληρούν τις προσδιορισμένες απαιτήσεις για την οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική πτυχή της βιωσιμότητας.

²⁶ SWD(2016) 180 final - Κριτήρια ΟΔΣ της ΕΕ για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη διαχείριση κτιρίων γραφείων

Οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν την απόδοση των κατασκευαστικών διεργασιών και της λειτουργίας των κτιρίων, ώστε να συμβάλλουν στους στόχους εξοικονόμησης ενέργειας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή υποστηρίζει τον καθορισμό κοινών αρχών και κανόνων στις δημόσιες συμβάσεις για την ψηφιοποίηση των χαρακτηριστικών των κτιρίων, συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής τους απόδοσης (μοντελοποίηση πληροφοριών κτιρίων). Μαζί με τη διαμόρφωση κοινού πλαισίου για ένα ψηφιακό μητρώο κτιρίων και συγκεκριμένες δράσεις που στοχεύουν σε MME, θα ευνοηθεί πολύ περισσότερο η ανταλλαγή πληροφοριών και η υποστήριξη της λήψης αποφάσεων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από τα κατασκευαστικά έργα, η αποφυγή του κατακερματισμού ανταγωνιστικών εθνικών στρατηγικών και η περικοπή του κόστους για τις MME. Επιπλέον, στο πλαίσιο της συμφωνίας του ΠΟΕ περί δημοσίων συμβάσεων και στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών, η ΕΕ διασφαλίζει ότι οι δημόσιες συμβάσεις εκτελούνται με διαφανή και ανταγωνιστικό τρόπο, χωρίς διακρίσεις για αγαθά, υπηρεσίες ή προμηθευτές από την ΕΕ.